

כלל גדול פרק שביעי שבת

סדרה
הש"ס

חמשת רבועים קמח ועוד גרסי' כדפרי' בפ"ק (דף טו.) :

הדדן עלך כלל גדול

המוציא יין . חלב כדי גמיעה . הקשה רבינו אפרים דמנא

ענ א מיי' פ"ח מ"ח
שם ס"ט ח'
ענ א מיי' פ"ח מ"ח
שם ס"ט ח'
וכלתי ית פתח יוד
סמן שם ס"ט ח' א
א ב מיי' פ"ח מ"ח
שם ס"ט ח' א

לעיל
הערה
מ"א
ב' ק"פ
ש"ס
א"ב

הכא נמי מ"י . ביחד : לדונפא . מי שיש לו למטר טבר מטלן וטמן
לפני חלוט להראות שיש לו למטר מטלן ויחא ליה שיה מחוברין
יחד דליידי דומרי כל חד וחד הכוח מפורזת : **מתני'** אורליס כו' .
למאלל ארס : וממריפין . כל ארליס ארס זה ע"ז : פת מקליפין .

שאינן אורלן ואין משלימין הישיר :
ופוקליפין . וזכ הפרי הוא פן בעלמא :
ופוקן . קליפין חמין הטמיה מחמת
התישה : ופורסין . הגשאר בנפה : ב'
יורה דעה . כל הקליפין אין מלמדין
כלאמין חוץ מקליפי ערשים
שמורפות ארזן : שמשכטום עמין .
לאפקו קליפה חילתה זמן גדלות
בצובה הארזות בגרין : **גמ'** בלופס .
מערבת בצובה ובמורסא האך
לחס הארץ קרינן ציה עגלנא לענין
שכח מדיד דלתיב בעינן וסתמייהו .
דהני לאו אורלני ניהו : עלוני פסי .
קליפין מלמדין : כוזבין . לפי
שמן שמורות :

הדדן עלך כלל גדול

המוציא יין . מי : כדי פויגס

סכום . כשיעור שטחין
יין חי להוך כוס להוסף עליו מים
להלכנו ולמוז ארזו זמן ובגמלא
מפרש בזהו כוס משערז : פסיס .
שבגי הכוסים והגמלים מחמת
המשאות רדו"ש בלע"ז והכי אמר
בהמקור בבבא מנעיה (דף לה) דבש
והדיש למאי חיי' לכתותא דגמלי אכל
רבותי פירשו כתיב מכה שעל גב הים
ושפ"א הרגל : **שופ** . לפסק ולמחמת
בין : קילור . שטחין על הענין
לרדו"ש בלע"ז : ברביעיים . בינה
ומחלה ברביעית הלוג : שופיס . מים
סרומים ובגמלא מפרש למאי

חזו : פולן ברביעיים . אף היין והחלב והדבש : ולא נפטר . שיעורין

שכמשה אלא למניעיהן לבד וחר המלניע והוליו חייב אכל שאל כל
אדם שהוליו אינו חייב ופדירא ל' ל"ש דמלניע עלמו בפי שיעורא
זוטא וצבירי מהא שיעורא לא מתייב כדלמדין דפרקין לעיל (דף
ע"ה) דלית ליה ל"ש כל שאין כשר להניע ואין מלניע כמות'
שתייב עליו מלניע : **גמ'** סגא . במוספתא הווליו יין כדי מניע
כוס ופה פירוש לכוס דמתי' : כוס של ברכה . ברכת המזון שהלרטי
חממים יפשוו כדלמרי' דברטס (דף נ"א) וליטור ושטוף הדחה
ושטיפה חי ומלא : אמר רב נתמן גרסי' (דף נ"א) דלמרי' שיעור
כוס של ברכה לריד שישא כו' . יין חי רובע של רביעית הלוג : כדי
שימוגו . במים שלשה חלקים מים ואחד יין : ויפסוד על רביעי' . הלוג :
טנינא

ממנת שראי לגבל כן את המים כמו המים עמנו שהוא מגובל
כבר אכל הכא כשחלב להוליו מן הדד כדדי גמיעה יש לו להיות
תשוב כמו במקום אחר* : **כדי** גמיעה . פי' הר"ר טור"ח מלא
לוגמא ולא משמע כן במסכת יומא דפרק בתרא (דף טו.) :

צריך שיהא זו רובע רביעית . רביעית דהיא הייט רביעית
הלוג כפ"י הקונט' ועוד יש לדקדק דהיא רביעית דפרק
ג' מינין (דף לה) . הם רביעית הלוג מדפרין וכו' לנכ' והאכ"ה
רביעית טולין לידים ובמסכת ידים (פ"א מ"ח) משמע בדיח' דהוי
רביעית הלוג ועוד דבערבי פסחים (פסחים קט) משמע דכוס הוי
רביעית של תורה ומתוך משבן דמקוה משמע דהייט רביעית
הלוג והא דקאמר ההם קיסאח דמורי"סא הוה בלפירי והא כמין
לוגא דמקדשא וזה משערין רביעית של פסח לאו בזולה משערין
דהייט כל הלוג אלא כלומר ברובע של ארבעה רביעיות של פסח
טעון מציגה וכן בפ' שלשה שאכלו (בבבא טו) א"ר"י בר חיננא מוריס
חממים לר"א כדכוס של ברכה שאלו דברים נאמרו בכוס של ברכה
ומיאו הכס פירש בקונטרס ללא שיהא חי כשמזכרין עליו אלא דנות
ברכה ור"ת מפרש דמי דקאמר הייט מציג ולא מציג דמיקרי חי כדלמרי' דפ'
זן סורר (פסחין טו) . עד שיהא תריסר בשר ויסקה יין
חי ומקוה כל ההם במציג ולא מציג ובברכת הארץ מוסף מים עד שיהא מוצג
כראוי כדלמרי' דפ' שלשה שאכלו (בבבא טו) . שמוסף דברכת
ארץ דברים דחשיב ההם הוה כולה בכוס ולא זיין וכו"ה צ"ל דמסת' (דף טו)
ריסק' פ' גמלים ואחד חי דהייט שלם דלפי'
מת חשיב בריה כדלמרי' דפ' גיד הגשה (מולין דף קט) : **ויעמוד** על רביעית .
ואצ"ג דלמרי' דפ' פסחים (דף ק"ב) . המקדש
אם טעם מלא לוגמא ילא ומלא לוגמא הוי טפי מרביעית כדמוכח בפ'
בבבא דיומא (דף טו) . יש לומר דמלא לוגמא דהאם לאו דוקא
אלא כדי שישלוקו ללד אחד ויראה כמלא לוגמא כדמפרש ביומא ארזא
דהאם ועוד יש לומר דדוקא מקדש :

אף אן כדי מניע . דכוס של ברכה טעון רביעית דמסתמין יין שיעורו לכשימוגו ויעמוד על רביעית כמו שאלו חלקי ספא

דהו ברביעית וקמי' כדי מניע כוס יפה משמע דכוס של ברכה לשימוגו בעינן שיהא רביעית כמו שהולא אכל ה' דבעין יין רובע
רביעית לא שמינן ממתי' אלא ממילא ידעינן דהא מציגה הויא על חד תלת והא דלא נקט במתי' כדי מניע רביעית מילתא אכז' אורחיה
קמ' דכוס של ברכה ברביעית ועוד משום דמהאי טעמא דחי' לטום של ברכה חשיב ומתייב בפחות מרביעית לפי שיכול להוסיף עליו מים
ואתאר משקין לא מתייב בפחות מרביעית אכ"פ שיכול להוסיף עליון כדמסקי' ודקאמר מים ככד ומלמדין לגבי שבת מדי דחשיב בעינן :

למרי'

פ"ח המוציא יין . אמר רב נתמן אמר רבה בר אבהו כוס של ברכה טעון רביעית ודקאמר מים ככד ומלמדין לגבי שבת מדי דחשיב בעינן :
ומתבין ד' טותא הללו צריך שיהא בהן כדי רביעית ופרקינן אירי וירי דה שיעורא דהא ודאי דקאמר צריך שיהא בארבעת רביעיות * בכל אחת רובע רביעית כדלמרי' דכא
אמר רב נתמן אמר רבה בר אבהו כוס של ברכה צריך שיהא בו רובע רביעית כדי שישמוגו ויעמוד על רביעית * ואמר רבה אף אן נמי
* כלל דמרי' ארס חיות וצ"ל שיהא בהן כדי רביעית כפי שיהא נאכנתן וכו' .

הדדן עלך כלל גדול

המוציא יין כדי מניע הכוס , חלב כדי

גמיעה , רבש כדי ליתן על
הבתיח , ששמן כדי לסוך אבר קמן , מים כדי
לשוף בהם את הקילור * ושאר כל המשקין
ברביעית , וכל השופכין ברביעית ר"ש אומר
כולן ברביעית ולא נאמרו * כל השיעורין הללו
אלא למניעיהן : **גמ'** תנא **כדי מניע כוס**
יפה ומאי כוס יפה : כוס של ברכה , אמר רב
נחמן אמר רבה בר אבהו כוס של ברכה
צריך שיהא בו רובע רביעית כדי שימוגו
ויעמוד על רביעית , אמר רבא אף אן נמי
תנינא

חזו : פולן ברביעיים . אף היין והחלב והדבש : ולא נפטר . שיעורין

שכמשה אלא למניעיהן לבד וחר המלניע והוליו חייב אכל שאל כל
אדם שהוליו אינו חייב ופדירא ל' ל"ש דמלניע עלמו בפי שיעורא
זוטא וצבירי מהא שיעורא לא מתייב כדלמדין דפרקין לעיל (דף
ע"ה) דלית ליה ל"ש כל שאין כשר להניע ואין מלניע כמות'
שתייב עליו מלניע : **גמ'** סגא . במוספתא הווליו יין כדי מניע
כוס ופה פירוש לכוס דמתי' : כוס של ברכה . ברכת המזון שהלרטי
חממים יפשוו כדלמרי' דברטס (דף נ"א) וליטור ושטוף הדחה
ושטיפה חי ומלא : אמר רב נתמן גרסי' (דף נ"א) דלמרי' שיעור
כוס של ברכה לריד שישא כו' . יין חי רובע של רביעית הלוג : כדי
שימוגו . במים שלשה חלקים מים ואחד יין : ויפסוד על רביעי' . הלוג :
טנינא

ממנת שראי לגבל כן את המים כמו המים עמנו שהוא מגובל
כבר אכל הכא כשחלב להוליו מן הדד כדדי גמיעה יש לו להיות
תשוב כמו במקום אחר* : **כדי** גמיעה . פי' הר"ר טור"ח מלא
לוגמא ולא משמע כן במסכת יומא דפרק בתרא (דף טו.) :

צריך שיהא זו רובע רביעית . רביעית דהיא הייט רביעית
הלוג כפ"י הקונט' ועוד יש לדקדק דהיא רביעית דפרק
ג' מינין (דף לה) . הם רביעית הלוג מדפרין וכו' לנכ' והאכ"ה
רביעית טולין לידים ובמסכת ידים (פ"א מ"ח) משמע בדיח' דהוי
רביעית הלוג ועוד דבערבי פסחים (פסחים קט) משמע דכוס הוי
רביעית של תורה ומתוך משבן דמקוה משמע דהייט רביעית
הלוג והא דקאמר ההם קיסאח דמורי"סא הוה בלפירי והא כמין
לוגא דמקדשא וזה משערין רביעית של פסח לאו בזולה משערין
דהייט כל הלוג אלא כלומר ברובע של ארבעה רביעיות של פסח
טעון מציגה וכן בפ' שלשה שאכלו (בבבא טו) א"ר"י בר חיננא מוריס
חממים לר"א כדכוס של ברכה שאלו דברים נאמרו בכוס של ברכה
ומיאו הכס פירש בקונטרס ללא שיהא חי כשמזכרין עליו אלא דנות
ברכה ור"ת מפרש דמי דקאמר הייט מציג ולא מציג דמיקרי חי כדלמרי' דפ'
זן סורר (פסחין טו) . עד שיהא תריסר בשר ויסקה יין
חי ומקוה כל ההם במציג ולא מציג ובברכת הארץ מוסף מים עד שיהא מוצג
כראוי כדלמרי' דפ' שלשה שאכלו (בבבא טו) . שמוסף דברכת
ארץ דברים דחשיב ההם הוה כולה בכוס ולא זיין וכו"ה צ"ל דמסת' (דף טו)
ריסק' פ' גמלים ואחד חי דהייט שלם דלפי'
מת חשיב בריה כדלמרי' דפ' גיד הגשה (מולין דף קט) : **ויעמוד** על רביעית .
ואצ"ג דלמרי' דפ' פסחים (דף ק"ב) . המקדש
אם טעם מלא לוגמא ילא ומלא לוגמא הוי טפי מרביעית כדמוכח בפ'
בבבא דיומא (דף טו) . יש לומר דמלא לוגמא דהאם לאו דוקא
אלא כדי שישלוקו ללד אחד ויראה כמלא לוגמא כדמפרש ביומא ארזא
דהאם ועוד יש לומר דדוקא מקדש :

אף אן כדי מניע . דכוס של ברכה טעון רביעית דמסתמין יין שיעורו לכשימוגו ויעמוד על רביעית כמו שאלו חלקי ספא

דהו ברביעית וקמי' כדי מניע כוס יפה משמע דכוס של ברכה לשימוגו בעינן שיהא רביעית כמו שהולא אכל ה' דבעין יין רובע
רביעית לא שמינן ממתי' אלא ממילא ידעינן דהא מציגה הויא על חד תלת והא דלא נקט במתי' כדי מניע רביעית מילתא אכז' אורחיה
קמ' דכוס של ברכה ברביעית ועוד משום דמהאי טעמא דחי' לטום של ברכה חשיב ומתייב בפחות מרביעית לפי שיכול להוסיף עליו מים
ואתאר משקין לא מתייב בפחות מרביעית אכ"פ שיכול להוסיף עליון כדמסקי' ודקאמר מים ככד ומלמדין לגבי שבת מדי דחשיב בעינן :

למרי'

פ"ח המוציא יין . אמר רב נתמן אמר רבה בר אבהו כוס של ברכה טעון רביעית ודקאמר מים ככד ומלמדין לגבי שבת מדי דחשיב בעינן :
ומתבין ד' טותא הללו צריך שיהא בהן כדי רביעית ופרקינן אירי וירי דה שיעורא דהא ודאי דקאמר צריך שיהא בארבעת רביעיות * בכל אחת רובע רביעית כדלמרי' דכא
אמר רב נתמן אמר רבה בר אבהו כוס של ברכה צריך שיהא בו רובע רביעית כדי שישמוגו ויעמוד על רביעית * ואמר רבה אף אן נמי
* כלל דמרי' ארס חיות וצ"ל שיהא בהן כדי רביעית כפי שיהא נאכנתן וכו' .

רב נסים גאון

ה' סמקתא ה' חורא ה' סמקתא ניר וישעה פתו שהורו למקדש ומתים סמן ניר רביעית
יין לניר עושה פסח דאמר רב יהודה אמר שמואל ד' כותא הללו צריך שיהא בהן כדי רביעית
שהורו וחתה רביעית יין אל יורה במקדש שהשורה רביעית * וכל וכלל במקדש חייב מתים חמין
מין לרביעית חי הוצאה משני מתים שהיא סמקתא באתל שאנ' (ויקרא ח'א) ועל כל נפשית מת לא
בינן וחסד דיהוה חלה ניר מצורע (שמיאל) שבת שנין חלה רביעית שכן חלה ניר
רביעית שכן לניר מצורע רביעית שכן לניר מצורע ושמיאל דתנן ושאר כל משקין סמקין פסלין
את הוציא לרביעית שבת דתנן ושאר כל משקין ברביעית וכל השופכין ברביעית :

רב נסים גאון

ה' סמקתא ה' חורא ה' סמקתא ניר וישעה פתו שהורו למקדש ומתים סמן ניר רביעית
יין לניר עושה פסח דאמר רב יהודה אמר שמואל ד' כותא הללו צריך שיהא בהן כדי רביעית
שהורו וחתה רביעית יין אל יורה במקדש שהשורה רביעית * וכל וכלל במקדש חייב מתים חמין
מין לרביעית חי הוצאה משני מתים שהיא סמקתא באתל שאנ' (ויקרא ח'א) ועל כל נפשית מת לא
בינן וחסד דיהוה חלה ניר מצורע (שמיאל) שבת שנין חלה רביעית שכן חלה ניר
רביעית שכן לניר מצורע רביעית שכן לניר מצורע ושמיאל דתנן ושאר כל משקין סמקין פסלין
את הוציא לרביעית שבת דתנן ושאר כל משקין ברביעית וכל השופכין ברביעית :

פ"ח המוציא יין

אמר רב נתמן אמר רבה בר אבהו כוס של ברכה טעון רביעית ודקאמר מים ככד ומלמדין לגבי שבת מדי דחשיב בעינן :
ומתבין ד' טותא הללו צריך שיהא בהן כדי רביעית ופרקינן אירי וירי דה שיעורא דהא ודאי דקאמר צריך שיהא בארבעת רביעיות * בכל אחת רובע רביעית כדלמרי' דכא
אמר רב נתמן אמר רבה בר אבהו כוס של ברכה צריך שיהא בו רובע רביעית כדי שישמוגו ויעמוד על רביעית * ואמר רבה אף אן נמי
* כלל דמרי' ארס חיות וצ"ל שיהא בהן כדי רביעית כפי שיהא נאכנתן וכו' .

מלה פ"ח מ"ז
פ"ח פסח' מת
ד"ה פ"ח
פ"ח

הגהות
הב"ח
(ה) תוס'
ד"ה המוציא
וכו' ומיאו ח'
בגמרות
דמסכת :

[שינוין כע']

[מיר לת]

[לפיל ע"ה]

[שינוין כע']

גליון
הש"ס

מתני' ש"ס
כ"ד לפ"ק
פ"ח פ"ח מ"ז
דל"ס ד"ה
ע"ה

[ו"צ פסחים
כ"ט
ד"ה מ"ח]